Συγκριτική Μελέτη στελεχιακών **Προσόντων** και Εκπαιδευτικών **Αναγκών** σε τέσσερις χώρες των Βαλκανίων. *Συμπεράσματα και Μελλοντικές Δράσεις.*

....

Δρ. ΒΕΝΟΣ ΚΑΡΑΤΖΟΓΛΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εργαλείο συλλογής πληροφοριών

Ερωτηματολόγιο με κοινή δομή και περιεχόμενο, το οποίο συντάχθηκε με συνεργασία όλων των εταίρων. Συνολικά συγκεντρωθήκαν 461 ερωτηματολόγια ως εξής:

Project Partner No	Partner Institution (Full Name)	Country	Number of Questionnaires reported
Lead Partner (LP1)	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	Ελλάδα	100
P2	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	Ελλάδα	180
P3	Ένωση Βιομηχανιών Βουλγαρίας	Βουλγαρία	31
P4	Πανεπιστήμιο TRAKIA	Βουλγαρία	50
P5	Πανεπιστήμιο "St. Kliment Ohridski University" Bitola, Prilep	Βόρεια Μακεδονία	50
P6	Φορέας προώθησης επιχειρηματικότητας στη Βόρεια Μακεδονία	Βόρεια Μακεδονία	12
P7	Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας Κύπρου	Κύπρος	38
P8	CYPRIOT ENTERPRISE LINK (CEL)	Κύπρος	
P9	Νεανική Επιχειρηματικότητα- ΝΕ	Ελλάδα	
P10	Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ιωαννίνων	Ελλάδα	
		Σύνολο	**461**

Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στην έρευνα

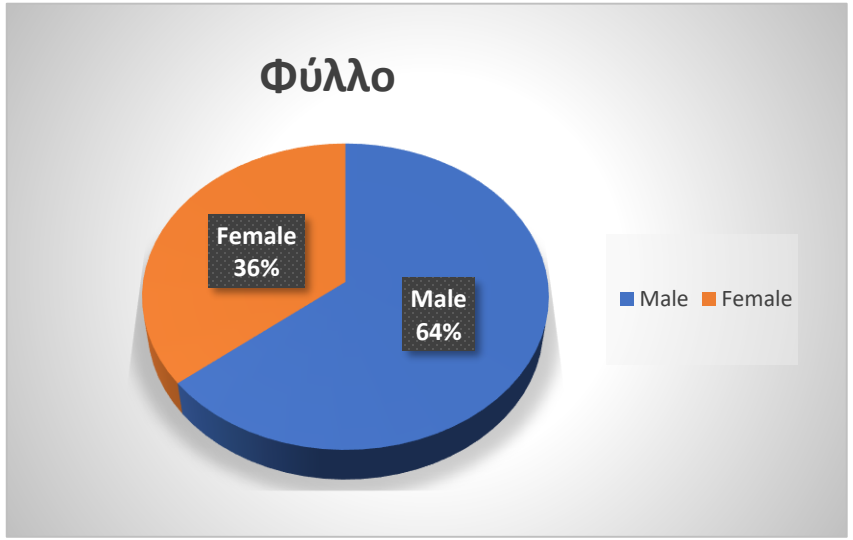

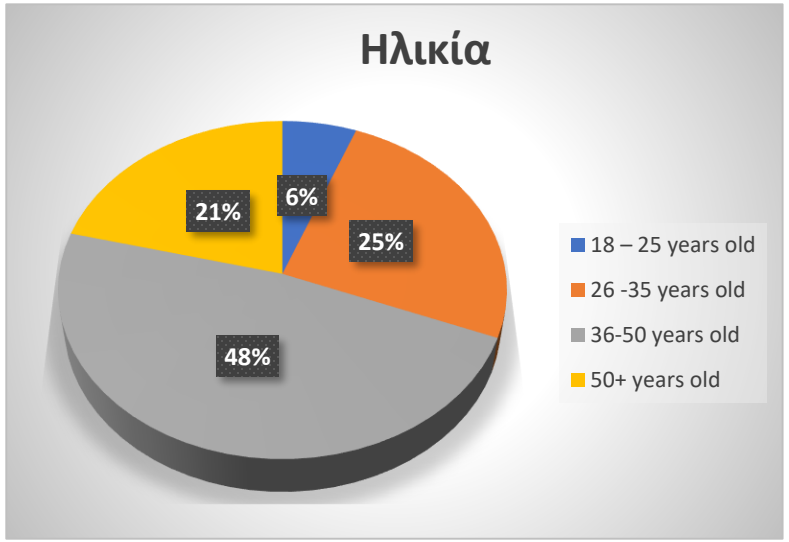

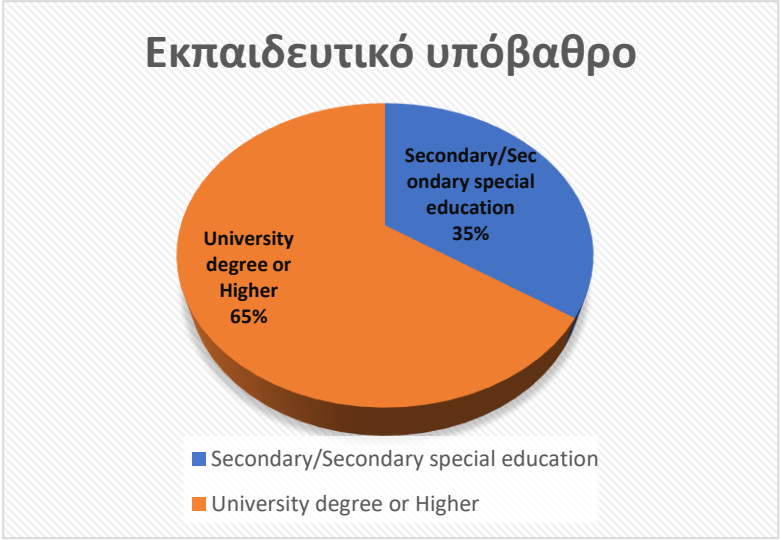

Δεδομένου ότι οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο αφορούσαν εκτιμήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τα διαθέσιμα προσόντα και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των *επιχειρήσεων* τους και όχι *προσωπικές απόψεις*, δεν έγιναν έλεγχοι συσχέτισης μεταξύ των δημογραφικών χαρακτηριστικών και των εκπεφρασμένων απόψεων.

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Διάκριση των συμμετεχουσών στην έρευνα επιχειρήσεων βάσει:

Μεγέθους
(Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)

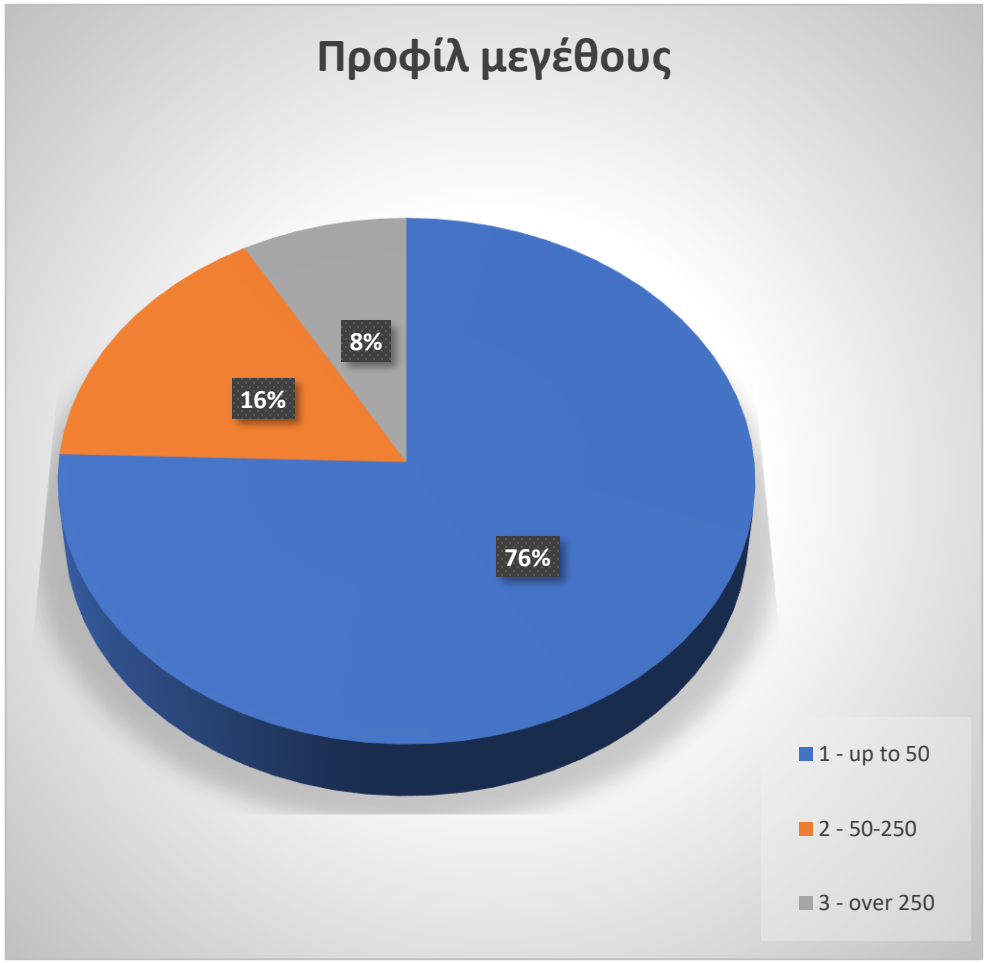

Κλάδου δραστηριοτήτων

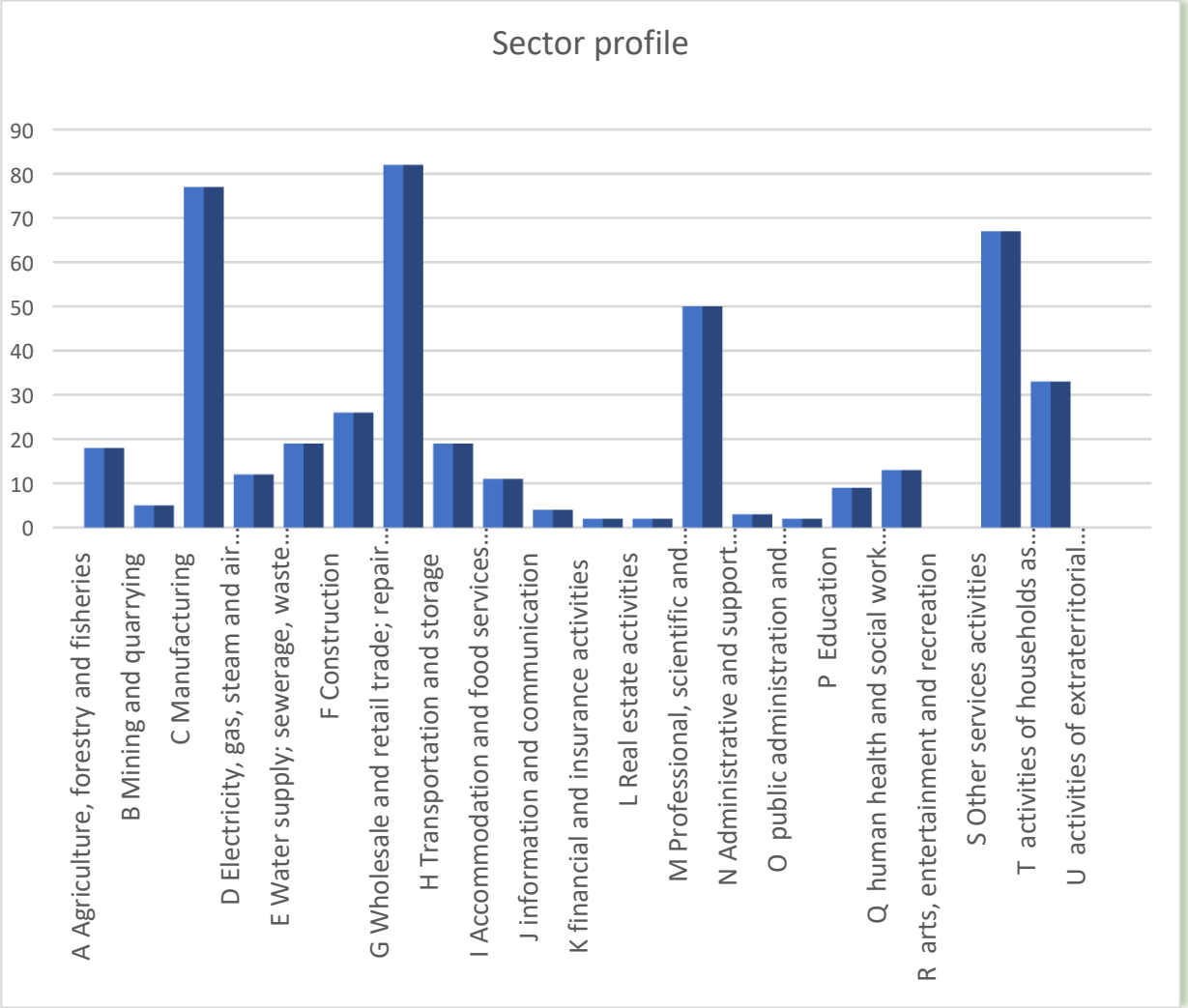

Εκπαιδευτικά προσόντα των συμμετεχόντων: Οικο-καινοτομία

Βαθμός εξοικείωσης με την έννοια της οικο-καινοτομίας

25% των ερωτωμένων (115 επ/σεις) συμμετείχαν σε σχετικά σεμινάρια και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ενώ 75% (346 επ/σεις) όχι. Τα χαρακτηριστικά των σεμιναρίων και δραστηριοτήτων για τις συμμετέχουσες επ/σεις παρουσιάζονται στο ακόλουθο γράφημα

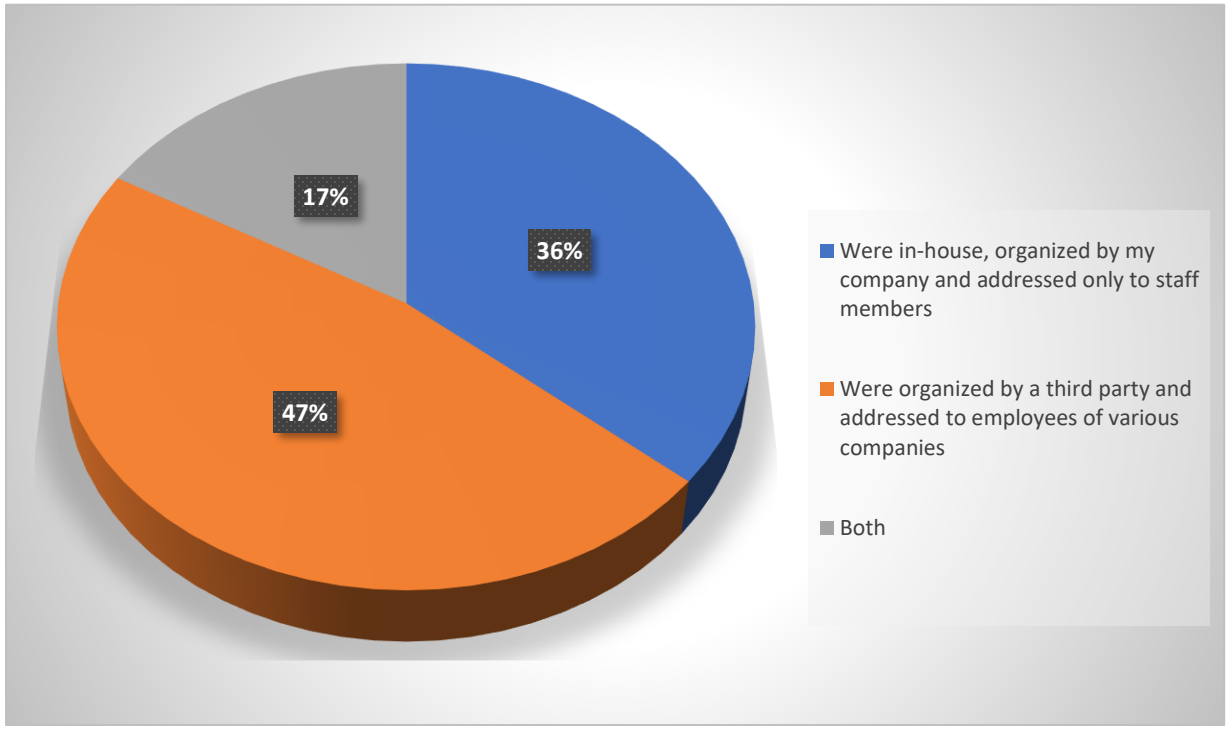

Εκπαιδευτικά προσόντα των συμμετεχόντων: Περιβαλλοντική τεχνολογία και περιβαλλοντικά συστήματα

Θεματική κατανομή των υλοποιημένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε θέματα περιβαλλοντικής τεχνολογίας και περιβαλλοντικών συστημάτων

- Τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης
- Τεχνολογίες καθαρισμού και αντιμετώπισης ρύπανσης
- Εναλλακτικά συστήματα παραγωγής με χρήση καθαρών διεργασιών και τεχνολογιών
- Εξοπλισμός διαχείρισης αποβλήτων
- Καταγραφή και μέτρηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Τεχνολογίες πράσινης ενέργειας
- Παροχή – διαχείριση ύδατος

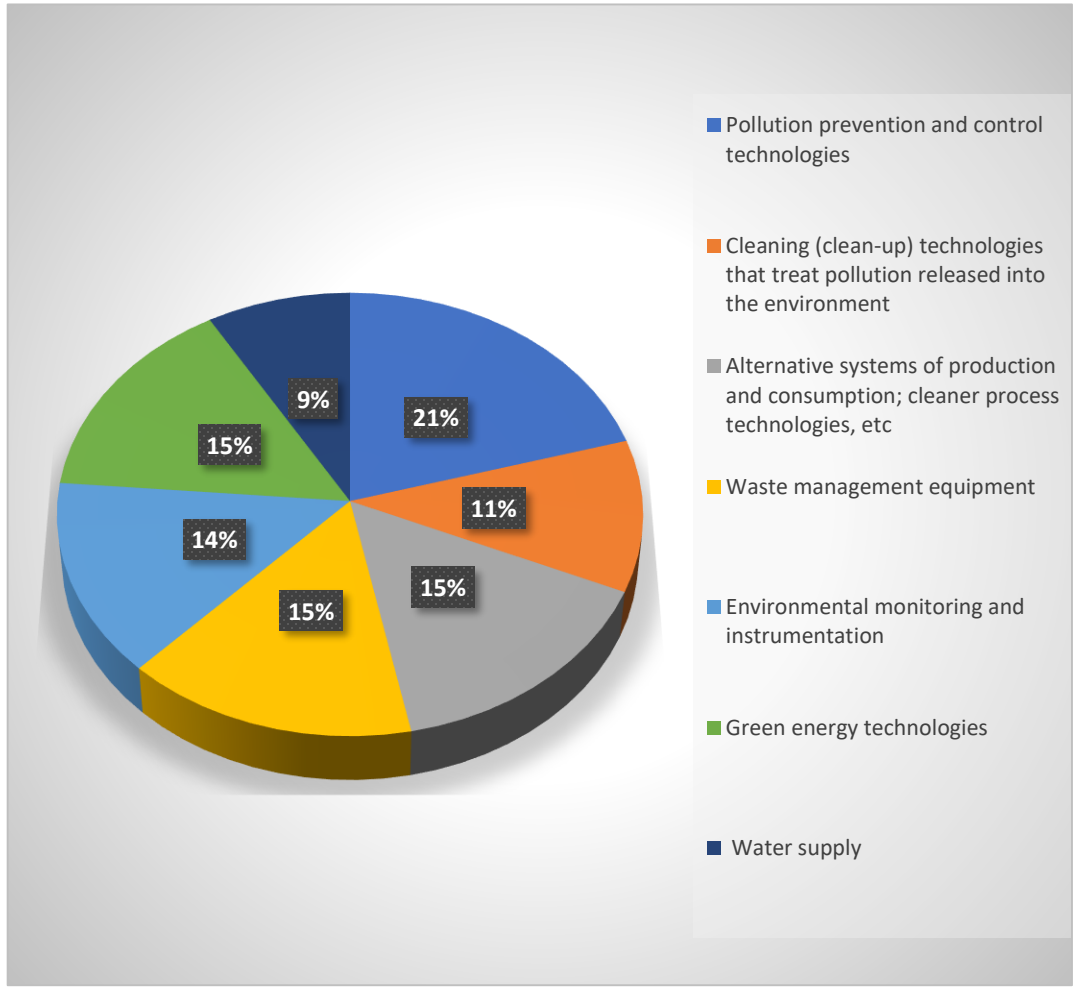

Εκπαιδευτικά προσόντα των συμμετεχόντων: Επωφελείς για το περιβάλλον καινοτομίες

Ποσοστά εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετείχαν στελέχη και εργαζόμενοι των συμμετεχουσών στο δείγμα επιχειρήσεων

Σε θέματα οργάνωσης της οντότητας

Συστήματα αποτροπής ρύπανσης
Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (ΣΠΔΕ)
Κυκλική οικονομία-αριστοποίηση αλυσίδας αξίας-LCA

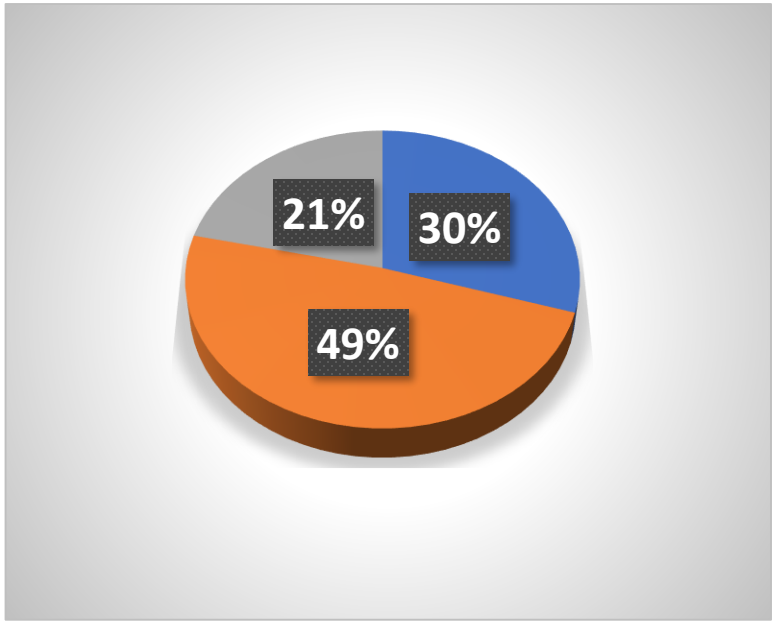

Σε θέματα που αφορούν τα παραγόμενα προϊόντα –παρεχόμενες υπηρεσίες

Περιβαλλοντικά βελτιωμένα αγαθά
'Πράσινα' χρημ/κά προϊόντα
Περιβαλλοντικές υπηρεσίες και συμβουλευτική
Ανάπτυξη υπηρεσιών μειωμένης περ/κής επιβάρυνσης και ανάλωσης φυσικών πόρων

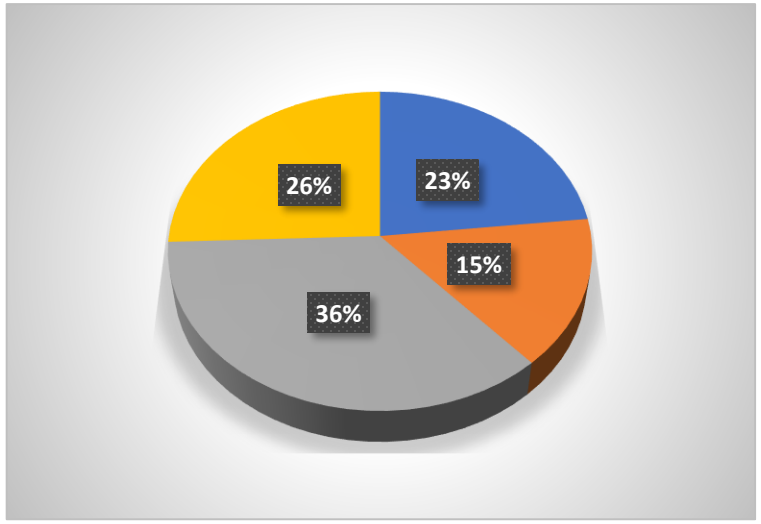

Εκπαιδευτικά προσόντα των συμμετεχόντων: Συνολικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες των συμμετεχόντων

Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζεται το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετείχαν εργαζόμενοι και στελέχη των επιχειρήσεων του δείγματος

- Ανάπτυξη υπηρεσιών χαμηλής περ/κής επιβάρυνσης και ανάλωσης φυσικών πόρων
- Διαχείριση αποβλήτων-περιβαλλοντική συμβουλευτική
- ‘Πράσινα’ χρημ/κά προϊόντα
- Περιβαλλοντικά βελτιωμένα αγαθά
- Κυκλική οικονομία-αριστοποίηση αλυσίδας αξίας
- Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (ΣΠΔΕ)
- Συστήματα αποτροπής ρύπανσης
- Παροχή – διαχείριση ύδατος
- Τεχνολογίες πράσινης ενέργειας
- Καταγραφή και μέτρηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Εξοπλισμός διαχείρισης ρύπανσης
- Εναλλακτικά συστήματα παραγωγής με χρήση καθαρών διεργασιών και τεχνολογιών
- Τεχνολογίες καθαρισμού και αντιμετώπισης ρύπανσης
- Τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Εκφρασμένο ενδιαφέρον για παρακολούθηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Σε θέματα περιβαλλοντικής τεχνολογίας και περιβαλλοντικών συστημάτων

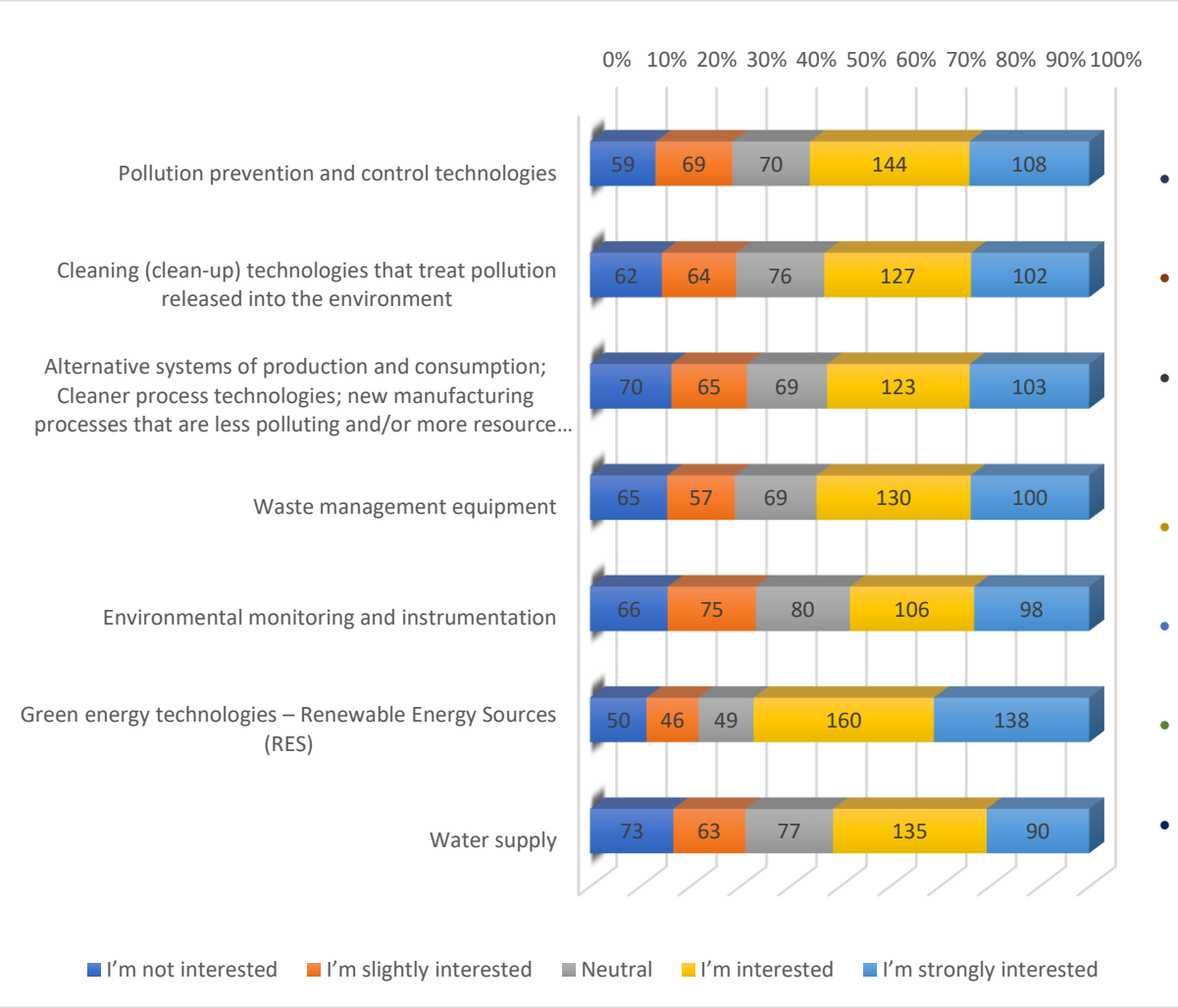

Σε παρένθεση το ποσοστό αυτών που εκφράζουν απλό ή έντονο ενδιαφέρον

- Τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης (56%)
- Τεχνολογίες καθαρισμού και αντιμετώπισης ρύπανσης (53%)
- Εναλλακτικά συστήματα παραγωγής με χρήση καθαρών διεργασιών &τεχνολογιών (53%)
- Εξοπλισμός διαχείρισης ρύπανσης (55%)
- Καταγραφή και μέτρηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (48%)
- Τεχνολογίες πράσινης ενέργειας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας(67,3%)
- Παροχή –διαχείριση ύδατος (51%)

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Εκφρασμένο ενδιαφέρον για παρακολούθηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Σε θέματα καινοτόμου οργάνωσης της οντότητας

Σε θέματα που αφορούν τα παραγόμενα προϊόντα – παρεχόμενες υπηρεσίες

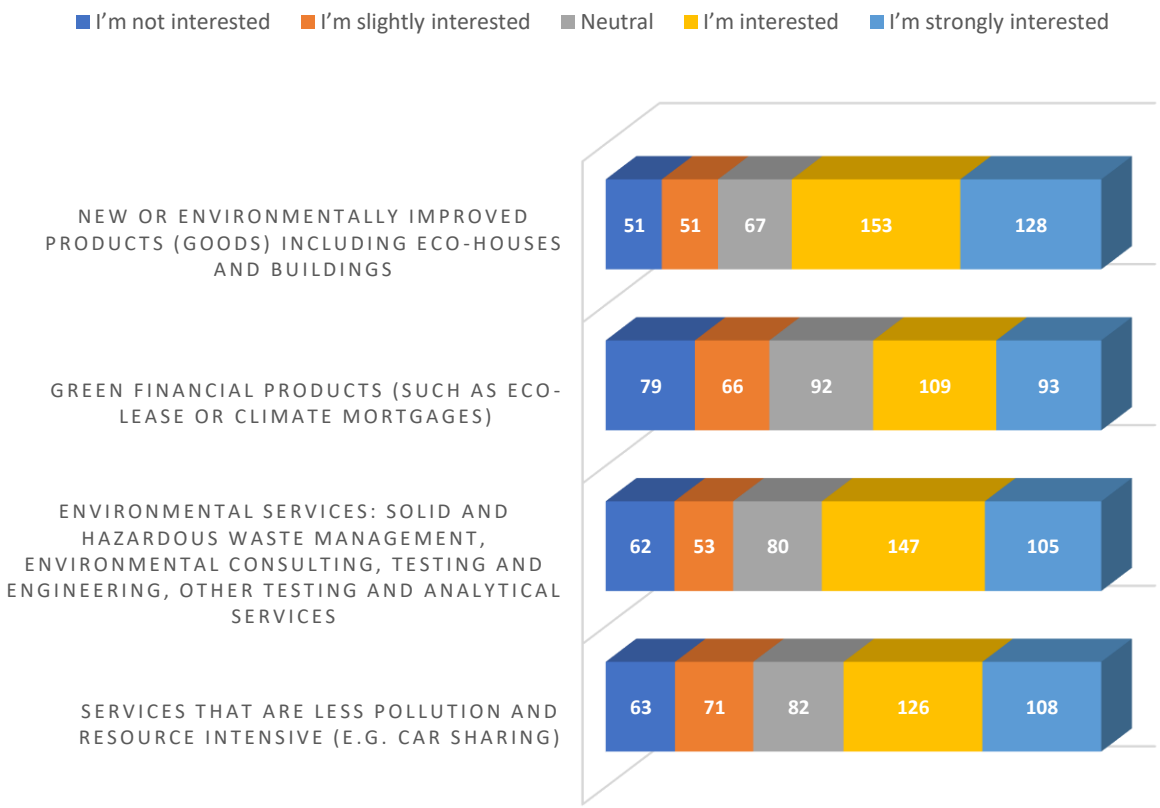

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Εκτίμηση για την επάρκεια και ποιότητα διαθέσιμων εκπαιδ.δραστηριοτήτων

Επάρκεια διαθέσιμων εκπαιδ.δραστηριοτήτων

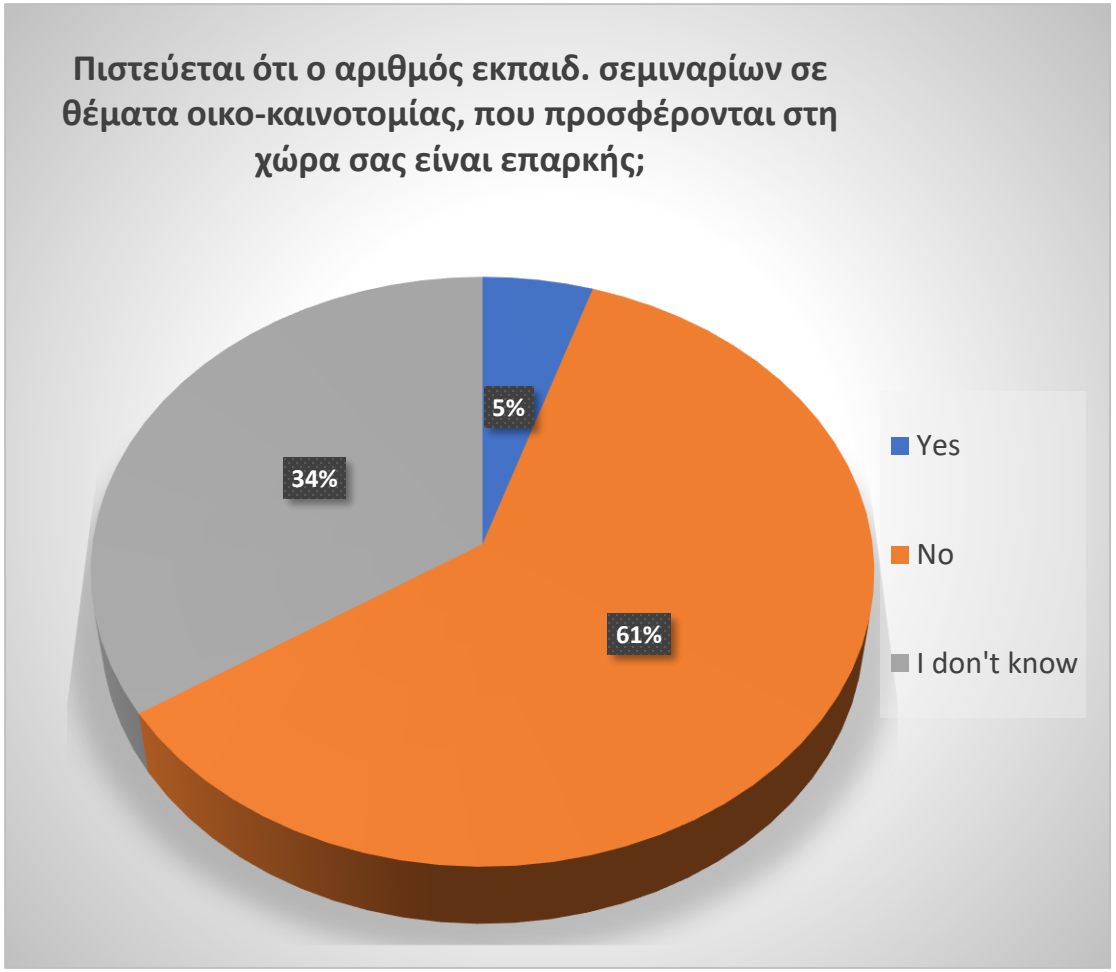

Πρόσβαση σε ποιοτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες

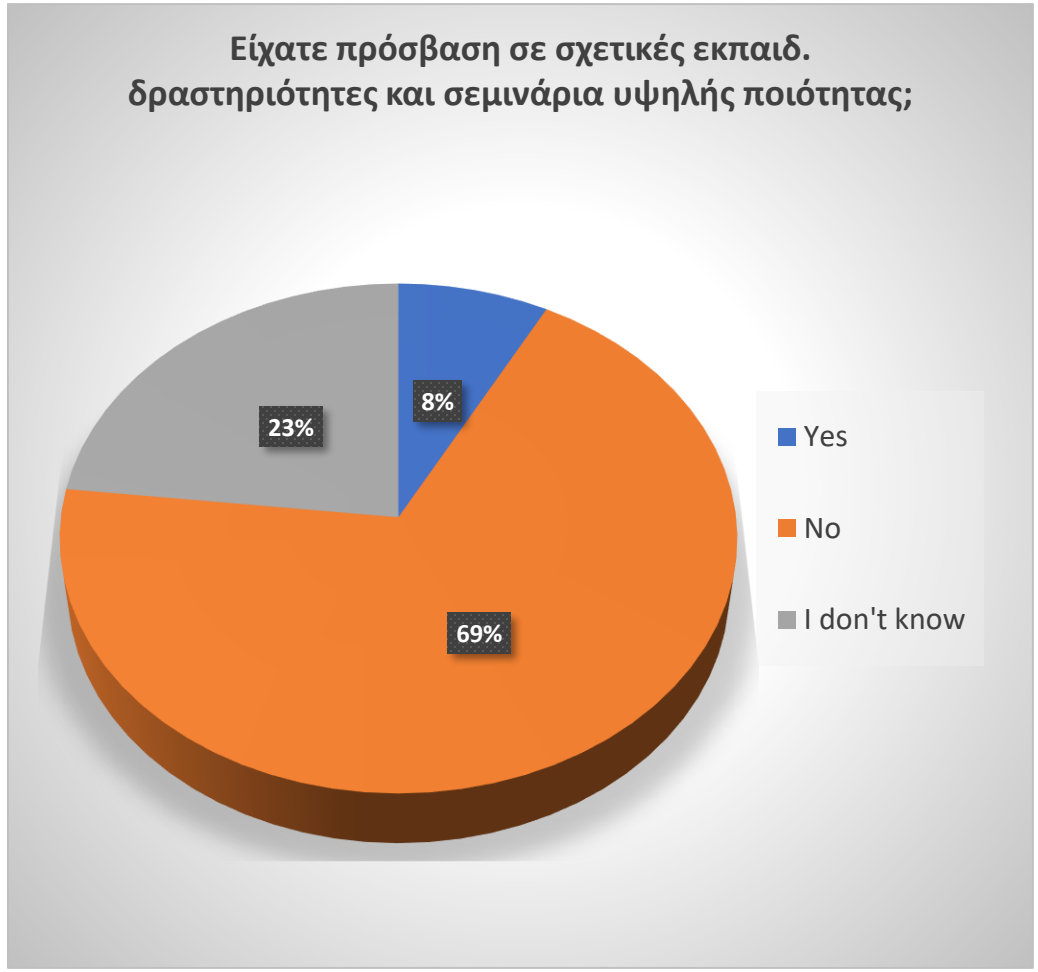

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Εκτίμηση αναγκαίων δεξιοτήτων για την επιδίωξη οικο-καινοτομίας

Πόσο σημαντική πιστεύεται ότι είναι η κάθε μία από τις παρακάτω δεξιότητες για την επιδίωξη οικο-καινοτομίας

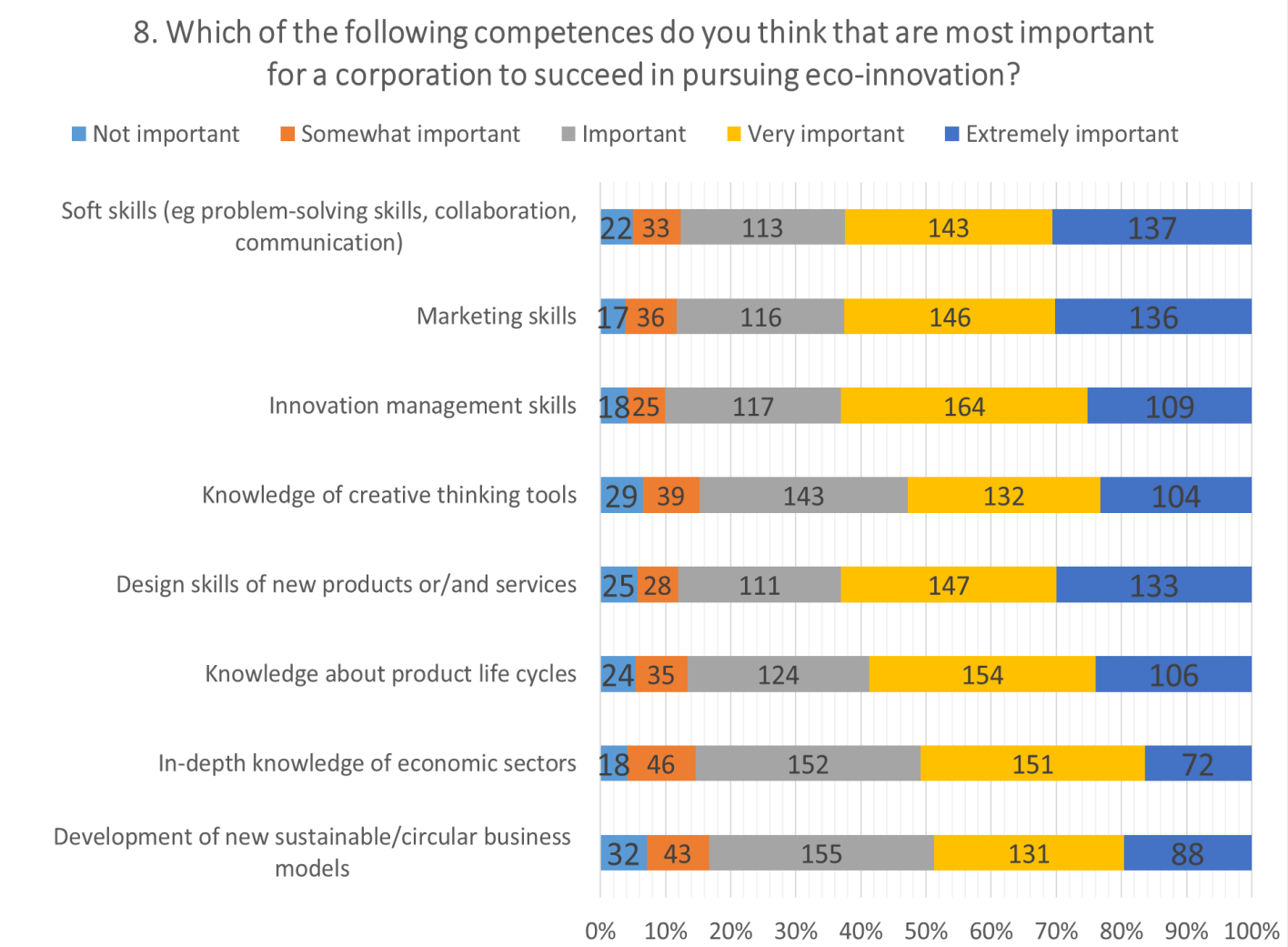

Σε παρένθεση το ποσοστό αυτών που εκφράζουν (απλό ή έντονο) ενδιαφέρον

- Ήπιες-μη τεχνικές δεξιότητες (62,5%)
- Δεξιότητες Marketing (62,5%)
- Δεξιότητες διαχείρισης καινοτομίας (63%)
- Γνώση εργαλείων δημιουργικής σκέψης (52,8%)
- Δεξιότητες σχεδιασμού-ανάπτυξης νέων προϊόντων &υπηρεσιών(63%)
- Δυνατότητα ανάλυσης κύκλου ζωής προϊόντων (58,7%)
- Σε βάθος γνώση των οικονομικών παραμέτρων (50,8%)
- Ανάπτυξη καινοτόμων μοντέλων βιώσιμης εταιρ. λειτουργίας (48,8%)

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Εκτίμηση διαθεσιμότητας –επιδίωξης κτήσης αναγκαίων δεξιοτήτων

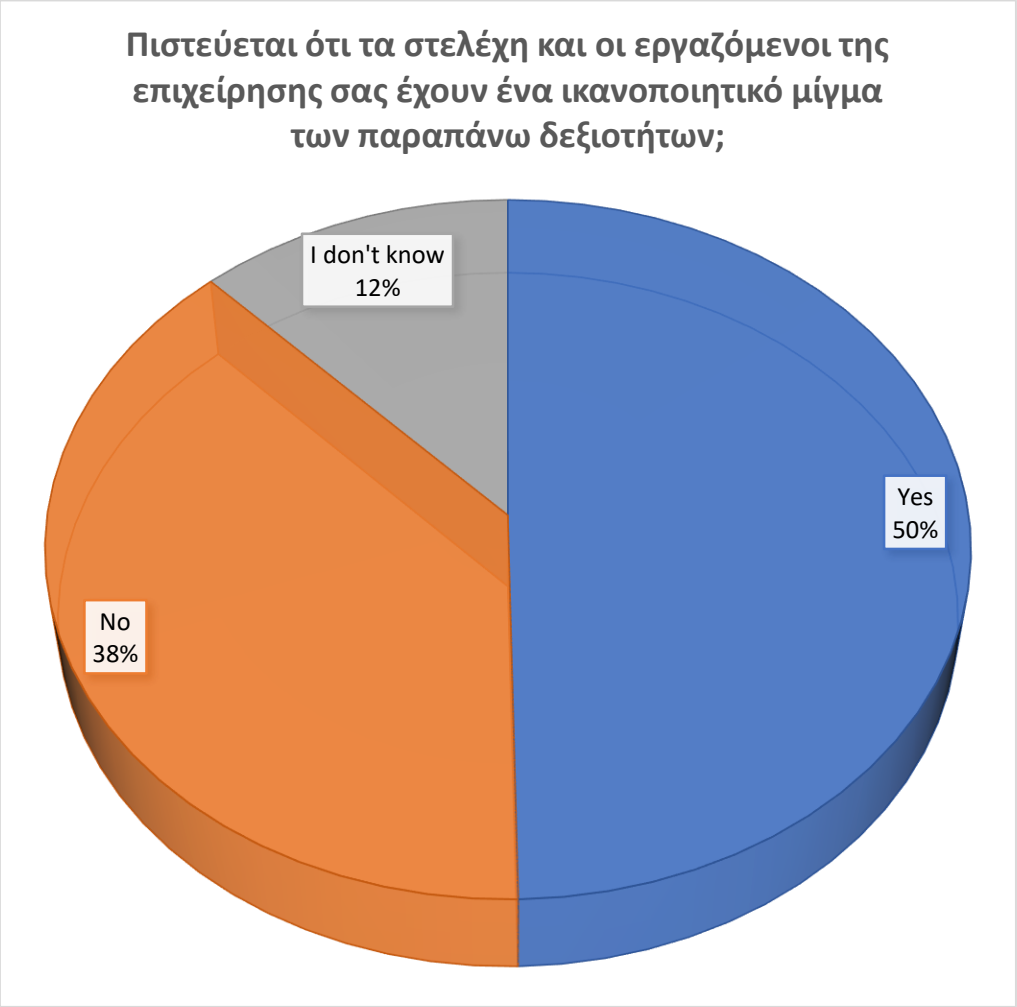

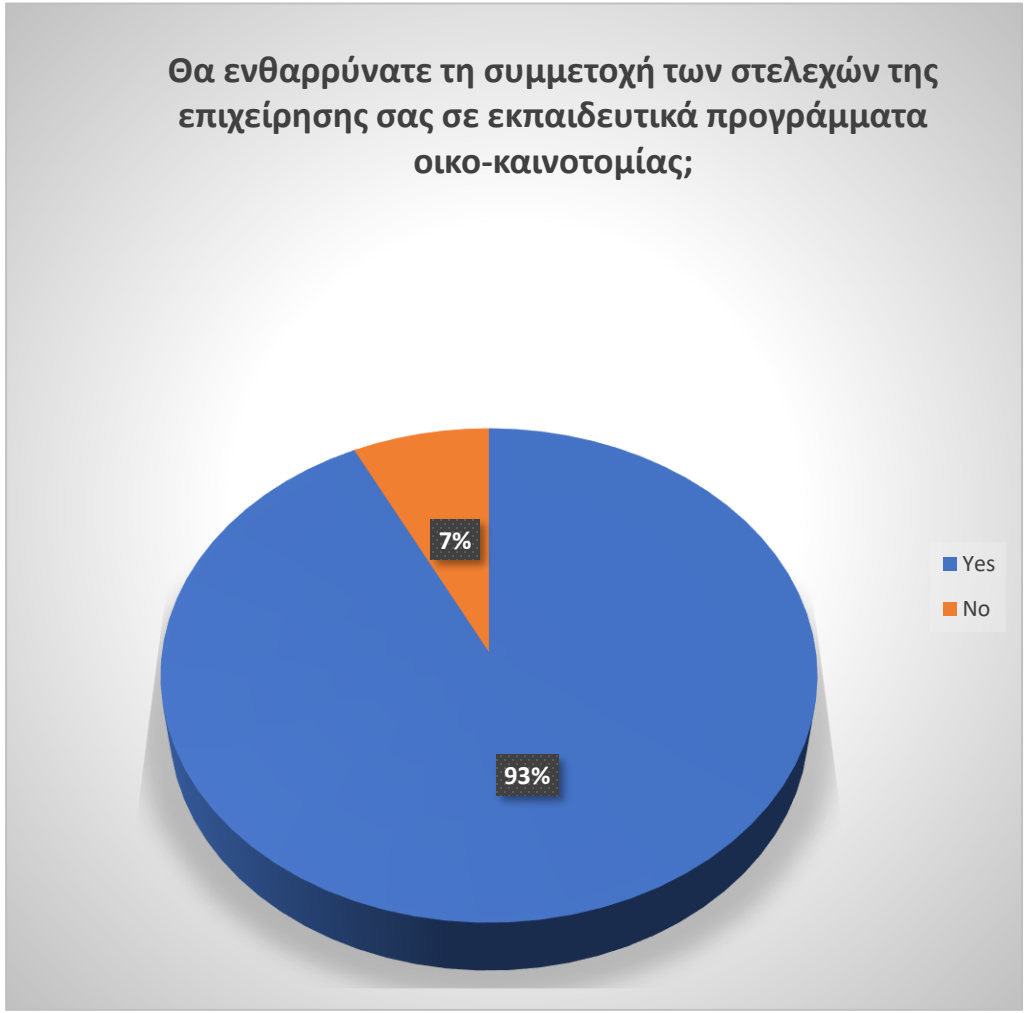

Εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων: Είδος και δυναμική των επιθυμητών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Με τη παραδοχή του ενδιαφέροντος συμμετοχής σε σχετικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, θα προτιμούσατε αυτές να λάβουν χώρα:

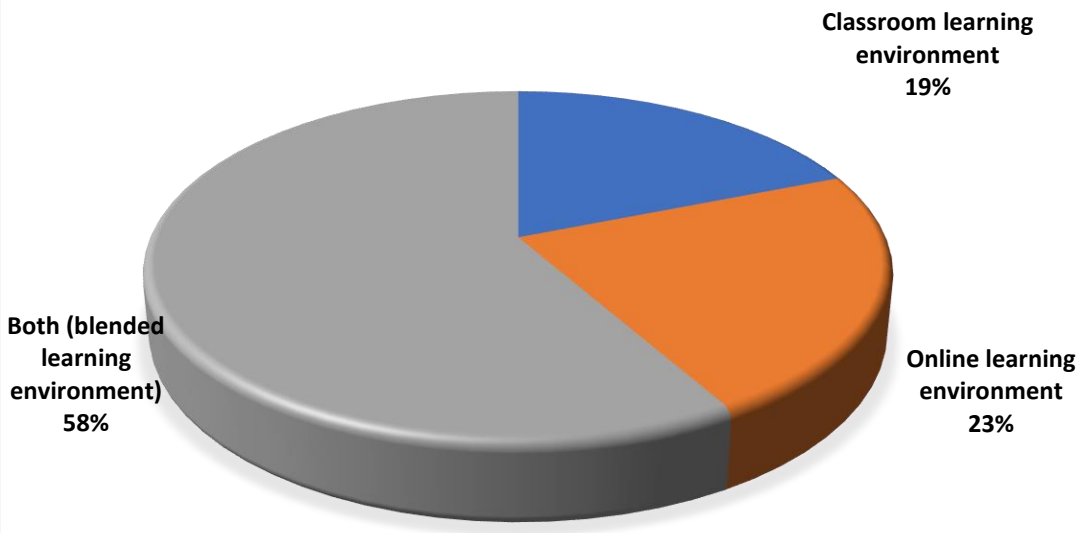

Θεωρείτε σημαντική την αδιάκοπη πρόσβαση της επιχείρηση σας σε μία συνεχή ροή πληροφοριών για τις εξελίξεις και βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε θέματα οικο-καινοτομίας στον κλάδο σας;

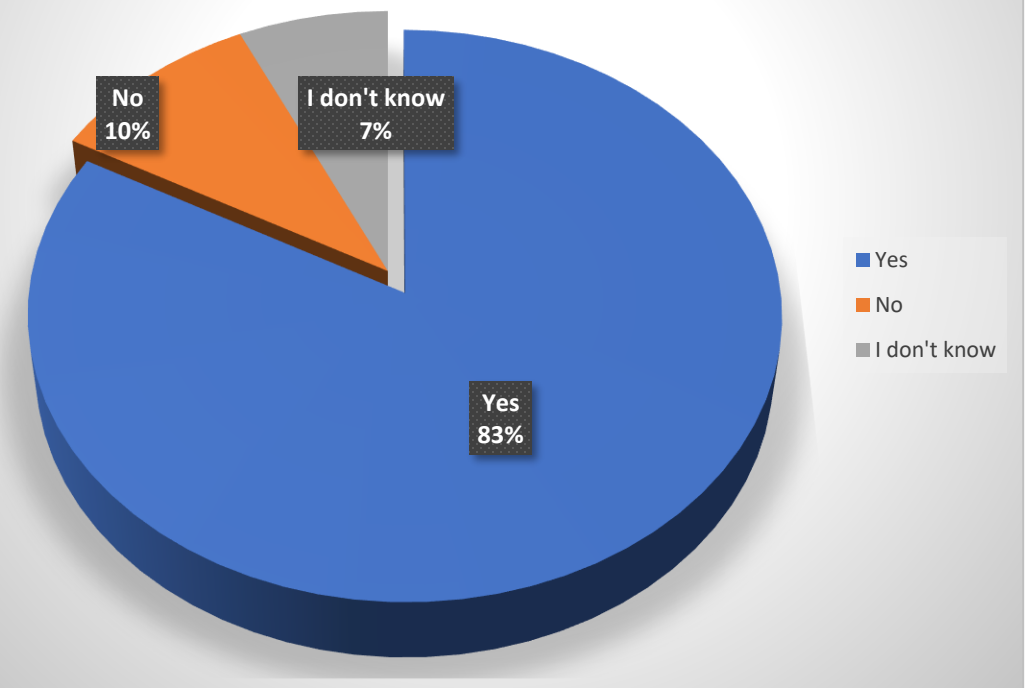

Συμπεράσματα

- *Με τη παραδοχή της τυχαίας δειγματοληψίας, τα ¾ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις χώρες που συμμετέχουν στο SMecoMP project ανήκουν στη κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Οι ανασταλτικοί παράγοντες εμπλοκής τέτοιου μεγέθους επιχειρήσεων σε δράσεις καινοτομίας και βιώσιμων πρακτικών έχουν επιστάμενα μελετηθεί και αναλυθεί στο παρελθόν*
- *Ένα διπλάσιο ποσοστό των ερωτωμένων επιχειρήσεων (54%) του δείγματος ισχυρίζεται ότι είναι εξοικειωμένο με την έννοια της οικο-καινοτομίας σε σχέση με το ποσοστό (25%) των ερωτωμένων επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε σχετικά σεμινάρια και εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η επίγνωση βέβαια του όρου δεν συνιστά ικανή συνθήκη αποτελεσματικής άσκησης του…*
- *Με εξαίρεση τους συμμετέχοντες στην έρευνα του ΣΒΒΕ, οι οποίοι δήλωσαν κατά σημαντικό ποσοστό ότι ανέπτυξαν προγράμματα ενδοεταιρικής κατάρτισης, το σύνολο των λοιπών επιχειρήσεων κατέφυγε σε σεμινάρια διοργανωμένα από εξωτερικούς φορείς και απευθυνόμενα σε στελέχη διαφόρων (και διαφορετικού αντικειμένου) επιχειρήσεων*
- *Η θεματική κατανομή των υλοποιημένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε θέματα περιβαλλοντικής τεχνολογίας και περιβαλλοντικών συστημάτων αφορά ισόρροπα (9-15%)μία ευρεία θεματολογία με κάποια οριακή έμφαση (21%)στις Τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης*

Συμπεράσματα

- *Στα ποσοστά εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετείχαν στελέχη και εργαζόμενοι των συμμετεχουσών στο δείγμα επιχειρήσεων όσον αφορά θέματα οργάνωσης της οντότητας κυριαρχούν τα Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (49%) ενώ όσον αφορά τα παραγόμενα προϊόντα –παρεχόμενες υπηρεσίες η λήψη περιβαλλοντικών υπηρεσιών και συμβουλευτικής*
- *Συγκεκριμένα, οι κυρίαρχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν εργαζόμενοι και στελέχη των επιχειρήσεων του δείγματος αναδείχθηκαν η εφαρμογή ΣΠΔΕ, οι τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης και η Διαχείριση αποβλήτων & περιβαλλοντική συμβουλευτική*
- *Όσον αφορά το εκφρασμένο ενδιαφέρον για παρακολούθηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο μέλλον, κυριαρχούν κατά σειρά οι τεχνολογίες πράσινης ενέργειας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας(67,3%), οι τεχνολογίες αποτροπής και ελέγχου ρύπανσης (56%), και θέματα εξοπλισμού διαχείρισης ρύπανσης (55%)*
- *Σε όρους εισροών-εκροών οι επιχειρήσεις εκφράζουν κατά προτεραιότητα ενδιαφέρον για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που θα αναλώνουν λιγότερους φυσικούς πόρους και ενέργεια κατά τη παραγωγή τους*

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Συμπεράσματα

- *Η ανεπάρκεια γνωστική υποστήριξης στη κατεύθυνση αυτή γίνεται εμφανής από τη δήλωση των επιχειρήσεων για ποσοτική (61%) και ποιοτική (69%) ανεπάρκεια των προσφερόμενων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων*
    - *Οι κυρίαρχες δεξιότητες για τις οποίες θα αναζητήσουν περαιτέρω εκπαίδευση οι επιχειρήσεις φαίνεται να είναι η απόκτηση ήπιων-μη τεχνικών δεξιοτήτων (62,5%), δεξιότητες Marketing (62,5%), Δεξιότητες διαχείρισης καινοτομίας (63%) και Δεξιότητες σχεδιασμού-ανάπτυξης νέων προϊόντων &υπηρεσιών(63%)*
- *Το 50% του δείγματος πιστεύει ότι τα στελέχη του έχουν ήδη σε ικανό ποσοστό τις παραπάνω δεξιότητες άλλα ταυτόχρονα το 93% θα ενθάρρυνε τη συμμετοχή τους σε περαιτέρω σχετικά προγράμματα…*
- *Το 58% των θετικά διακείμενων επιχειρήσεων για περαιτέρω εκπαίδευση προκρίνει ένα σύστημα μικτής (συμβατικής/δια ζώσης και εξ' αποστάσεως) μάθησης ως τον ιδανικό τρόπο εκπαίδευσης ενώ πρακτικά το σύνολο των επιχειρήσεων αναγνωρίζει τη δυναμική φύση των παραπάνω γνωστικών αντικειμένων και θεωρεί τη συνεχή πρόσβαση σε ενήμερη πληροφόρηση ως προυπόθεση αποτελεσματικής εκμετάλλευσης των βέλτιστων διαθέσιμων πρακτικών*

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Μελλοντικές Δράσεις

Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων που στο εσωτερικό τους θα συγκεράσουν τις καταγραμμένες απαιτήσεις και τους περιορισμούς των επιχειρήσεων με τις δεοντολογικές, ακαδημαϊκά και θεσμικά προτεινόμενες εκπαιδευτικές δεξιότητες που θεωρούνται αναγκαίες από τις ΜΜΕ του 21ου αιώνα για την προαγωγή της οικοκαινοτομίας.

Project co-funded by the European Union and National Funds of the participating countries

Ευχαριστώ για τη προσοχή σας!